

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

SENIOR CERTIFICATE EXAMINATIONS/ NATIONAL SENIOR CERTIFICATE EXAMINATIONS

XITSONGA: RIRIMI RO ENGETELA RO SUNGULA (FAL)

PAPILA RA VUNHARHU (P3)

MUDYAXIHI/KHOTAVUXIKA 2024

TIMARAKA: 100

NKARHI: Tiawara ti $2\frac{1}{2}$

Papila Ieri ra swivutiso ri na tipheji ta 6.

SWITSUNDUXO NA VUXOKOXOKO

1. Papila leri ri avanyisiwile hi SWIYENGE SWINHARHU:

XIYENGE XA A:	Xitsalwana	(50)
XIYENGE XA B:	Xitshuriwa xa xitsalwambiko xo leha	(30)
XIYENGE XA C:	Xitshuriwa xa xitsalwambiko xo koma	(20)

2. Hlamula xivutiso XIN'WE eka XIYENGE XIN'WANA na XIN'WANA.
3. Tsala hi ririmi leri u kamberiwaka hi rona.
4. Sungula XIYENGE XIN'WANA na XIN'WANA eka pheji YINTSHWA.
5. U fanele u kunguhata (Xik.: ku tirhisa mepe wa miehleketo/dayagiramu/chati ya nkholukelano/marito ya nkoka), hlela no hlayisisa ntirho wa wena. Nkunguhato wu fanele wu vonaka EMAHLWENI ka xitshuriwa xin'wana na xin'wana.
6. Minkunguhato hinkwayo yi fanele yi kombisiwa. U tsundzuxiwa ku endla nkhwati wo hingakanya eka minkunguhato hinkwayo.
7. U tsundzuxiwa swinene ku tirhisa minkarhi hikwalomu ka:

XIYENGE XA A:	Timinete ta 80
XIYENGE XA B:	Timinete ta 40
XIYENGE XA C:	Timinete ta 30

8. Nombora tinhlamulo hi mfanelo hilaha swivutiso swi nomboriweke hakona eka papila leri ra swivutiso.
9. Tsala nhlokomhaka leyi faneleke eka nhlamulo YIN'WANA na YIN'WANA.
10. Nhlokomhaka YI NGA tekeriwi enhlokweni loko ku hlayiwa ntsengo wa marito.
11. Tsala swi basa no vonaka.

XIYENGE XA A: XITSALWANA

XIVUTISO XA 1

SWILETELO:

- Hlawula nhlokomhaka YIN'WE ntsena leyi u yi twisisaka swinene kutani u tsala xitsalwana hi yona kambe u nga humi emhakeni.
- Rhanga u endla nkunguhato u nga si sungula ku tsala.
- Xitsalwana xa wena xi fanele ku va na kwalomu ka 250–300 wa marito.

1.1	Riendzo ro tsakisa.	[50]
1.2	Mati i vutomi.	[50]
1.3	Mintlangu yi fanele ku vuyisiwa eswikolweni.	[50]
1.4	Ku tihlawulela ntirhovutomi swi tlula ku hlawuleriwa hi vatswari. Pfumela kumbe u kaneta.	[50]
1.5	Ntshuxeko na vutihlamuleri swi famba swin'we.	[50]

Hlawula xifaniso XIN'WE eka leswi nga laha hansi kutani u tsala xitsalwana hi xona. Tsala nomboro ya xivutiso xa (1.6, 1.7 kumbe 1.8), u tlhela u nyika nhlokomhaka leyi faneleke.

LEMUKA: Ku fanele ku va na vuxaka exikarhi ka nhlokomhaka na xifaniso lexi u xi hlawuleke.

1.6

[Xi huma eka: www.123rf.com]

[50]

1.7

[Xi huma eka: www.news24.com]

[50]

1.8

[Xi huma eka: www.123rf.com]

[50]

NTSENGO WA XIYENGE XA A: 50

XIYENGE XA B: XITSHURIWA XA XITSALWAMBIKO XO LEHA**XIVUTISO XA 2****SWILETELO:**

- Hlawula nhlokomhaka YIN'WE ntsena leyi u yi twisisaka swinene kutani u tsala xitsalwambiko hi yona, kambe u nga humi emhakeni.
- Rhanga u endla nkunguhato u nga si sungula ku tsala.
- Xitsalwambiko xa wena xi fanele ku va na kwalomu ka 120–150 wa marito.
- Sungula nhlamulo ya wena eka PHEJI YINTSHWA.

2.1 PAPILA RA XIMFUMO

Tsala papila u kombela ntirho lowu u wu voneke eka phephahungu ra Hluvukani. [30]

2.2 MATIMU YA MUFI

Tsala matimu ya mufi ya mukhegula wa muakelani wa wena loyi a nga lova. [30]

2.3 XIVIKO XA NKAMAFUNDZHA

U vonile munhu a ri eku yiveni eSupamakete ya muganga wa ka n'wina. Tsalela n'wini wa supamakete xiviko mayelana na mhaka leyi. [30]

2.4 INTHAVHIYU

Tsala int havhiyu exikarhi ka manana wa muti na munhu loyi a lavaka ntirho wa le ndlwini. [30]

NTSENGO WA XIYENGE XA B: 30

XIYENGE XA C: XITSURIWA XA XITSALWAMBIKO XO KOMA**XIVUTISO XA 3****SWILETELO:**

- Hlawula nhlokomhaka YIN'WE ntsena leyi u yi twisisaka swinene kutani u tsala xitsalwambiko hi yona, kambe u nga humi emhakeni.
- Rhanga u endla nkunguhato u nga si sungula ku tsala.
- Xitsalwambiko xa wena xi fanele ku va na kwalomu ka 80–100 wa marito.
(U nga tluli pheji yin'we yo hlamulela eka yona.)
- Sungula nhlamulo ya wena eka PHEJI YINTSHWA.

3.1 PHOSITARA

Khamphani leyi u tirhaka eka yona yi humesa namuneti yintshwa.
Tsala phositara u navetisa namuneti leyi.

[20]**3.2 HUNGU RA WhatsApp**

Tsala hungu ra mafundza ra WhatsApp exikarhi ka vanghana vambirhi lava angulanaka ka ntlhanu hi leswi va swi endleke ku lulamisela xikambelo xa vona xa Giredi ya 12.

[20]**3.3 SWILETELO**

Tsala swiletelo swa ndlela leswi nga ta tirhisiwa hi munhu wo fambisa maphasela ku suka edorobeni ku fika laha u tshamaka kona.

[20]

NTSENGO WA XIYENGE XA C:
NTSENGO WA TIMARAKA:

20**100**